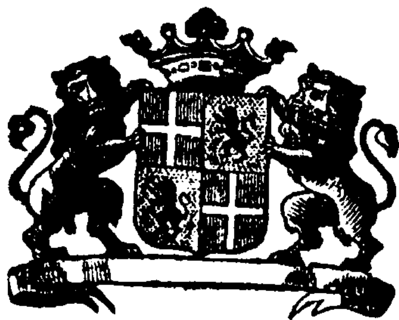
A°. 1854. N°. 235.

WOENSDAG **4 OCTOBER.**

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Commissie, benoemd bij resolutie van Burgemeester en Wethouders van 27 September 1854, bestaande uit twee leden van het dagelijksch Bestuur dezer Stad en uit twee geneeskundigen, aan welke Commissie de zorg voor de noodige maatregelen ter zake van het ontstaan der Cholera-ziekte is opgedragen, heeft ontvangen het navolgend schrijven van de plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, hetgeen zij van belang heeft geacht ter kennis van de ingezetenen dezer gemeente te doen brengen.

„Bij het weder verschijnen der Cholera ter dezer stede heeft de plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt het niet ondienstig gerekend, hare medeburgers indachtig te maken op het hooge belang, dat er bestaat in het naleven van alle regelen, welke tot bewaring en bevordering der gezondheid kunnen strekken, opdat men op die wijze zoo mogelijk deze noodlottige ziekte van zich afgewend houde, welke eenmaal uitgebroken zulke slechte kansen tot herstelling oplevert.

„Het zoude niet doenlijk zijn voor elk mensch in het bijzonder eenen leef- en eetregel voor te schrijven, elk verstandig mensch kent in dat opzigt het best zijn eigen gestel en gevoelt wat hem goed, wat hem schadelijk is. Als algemeene regelen echter, welke voor allen geldig zijn, dienen de volgenden:

„Reinheid en zindelijkheid zijn eerste voorwaarden tot gezondheid, zoowel reinheid van het ligchaam, de kleeding, als van de omgeving, de woningen, straten, stegen, riolen, goten.

„De lucht, die ons omgeeft, worde zuiver gehouden, waardoor zij het meest geschikt is tot eene gezonde ademhaling. Hiertoe diene de verwijdering van alle voorwerpen, welke schadelijke uitwasemingen kunnen geven: het wegruimen van mest- of drekstoffen of ander vuil, het dikwerf ververschen van de lucht door het openzetten van deuren of vensters.

„Vochtigheid is nadeelig; vochtige kleeding of natte voeten verwekken ligtelijk ongesteldheid, die bij bestaande voorbeschiktheid alligt zich in de buiksingewanden plaatst. Ook de vochtige lucht in de woningen is bepaald nadeelig voor de gezondheid.

„Wat nu den mensch zelven aangaat, zoo is matigheid voor allen en in alles eene hoofdvoorwaarde tot behoud der gezondheid. Vermijding van alle uitersten, zoowel van beweging als rust, van slapen als waken. Alle buitensporigheden van welken aard ook worden geheel vermeden.

„Men zorge voor behoorlijk warme kleeding en neme zich in acht tegen plotselinge verkoeling.

„Vooral ook dient matigheid bij het gebruik van spijzen en dranken te worden in acht genomen. Eene ledige maag kan echter evenzeer tot nadeel strekken als eene, die overvuld is. En het is bekend en bewezen, dat zij, die zich aan het misbruik van sterken drank overgeven, maar hoogst zeldzaam een aanval der Cholera te boven komen. In den regel bezwijken dronkaards aan deze ziekte.

„Doch ook in het gebruik van de verschillende soorten van spijzen en dranken zij men voorzigtig in zijne keuze. Ieder gevoelt voor zichzelven het best wat hem kwaad doet, maar in het algemeen zijn spijzen of dranken, die veel zuur bevatten, als onrijpe vruchten, raauwe karnemelk, die verkoelend werken, te veel koud water, die winderig maken of loslijvigheid veroorzaken, in dezen tijd te vermijden.

„Nog moet hierbij gevoegd worden, dat men hoogst voorzigtig zij in het gebruik van purgeermiddelen, en deze niet neme zonder uitdrukkelijk aanraden van den geneesheer. Men zal trouwens het best doen dezen bij geringe ongesteldheid dadelijk te ontbieden, want veel kan hier in den aanvang voorkomen worden; bovenal geldt dit van doorloop of diarrhee. De ondervinding, zoowel in Engeland als hier te lande, toch heeft bewezen, dat niets meer voorbeschikt maakt tot het krijgen der Cholera, dan juist de doorloop, en dat deze de voorlooper der ziekte kan zijn. Die daaraan lijdt, begeve zich te bed en ontbiede terstond zijnen geneesheer, want verzuim in dezen sleept de schromelijkste gevolgen na zich.

„Het gebruik van, door onbevoegden aanbevolene, zoogenaamde Cholera-middelen wordt ten stelligste afgeraden.

„Ten slotte zij gezegd, dat alle nederdrukkende gemoedsaandoeningen, als vrees, angst en schrik nadeelig werken. Eene kalme en opgeruimde gemoedsstemming en een vast vertrouwen op de Voorzienigheid, dat niets geschiedt of geschieden zal zonder Haren wijzen wil, zij daarom het deel van een iegelijk.

„Utrecht 2 October 1854.

„Namens de Commissie voorn.

„(get.) P. J. I. DE FREMERY, *President.*

„(get.) J. B. DOMPELING, *Secretaris.*"

Utrecht, 3 October 1854.

Namens de Cholera-Commissie voornoemd,

De Secretaris der stad Utrecht,

H. G. RÖMER.

UTRECHT 4 October.

Sinds gister is er niets nieuws van Sebastopol. Men is vertoornd over het lange zwijgen der officiële organen, die niets met zekerheid omtrent de vermeestering melden. Als reden van deze vertraging geeft men op, dat de officiële stukken door een Tartaar naar *Omer Pacha* te Bucharest zijn gebragt, die evenwel naar Silistria was vertrokken, werwaarts ze hem moesten worden nagezonden.

De bladen deelen ons thans ook mede de depêche, die wij gisteren omtrent den ernst van den strijd voor Sebastopol hebben opgenomen. Men maakt uit de verschillende berigten, tot dusver ontvangen, op, dat na de nederlaag bij de Alma, de Russen op den 22. bij de Katcha nogmaals zijn geslagen, niettegenstaande zij versterking hadden bekomen. Ook hier teruggedreven, hebben de Russen zich bij de verdediging van Sebastopol bepaald. Volgens de Duitsche tijdingen moet het garnizoen van het fort Konstantijn vergeefsche uitvallen hebben gedaan. Den 23. waren de forten en hoogten rondom de stad na eene heftige beschieting in handen van de verbondenen geweest en moest dus de overgave van Sebastopol van zelve volgen of gevolgd zijn. Vorst *Menschikoff* had zich op de vloot teruggetrokken en dreigde hare overblijfselen in de lucht te doen springen. Men had hem tijd gegeven tot overleg. De uitslag van dat overleg was nog niet bekend. — Ziedaar wat waarschijnlijk is. — Dat de strijd heet is geweest, daaraan is geen twijfel. Alleen baart het teregt verwondering, dat, in 't geheel geen gewag wordt gemaakt van Simferopol en Bakschi Seraï, waarlangs de versterkingen zouden moeten komen, die de Russen elk oogenblik wachten.

In Madrid wordt de toestand minder gunstig. De Koningin is met haren toestand ontevreden en wil Spanje verlaten; bij de Carlistiesche woelingen, die zich openbaren, hebben we naauwelijks op het gewigt van dien toestand te wijzen.

— Z. M. heeft eervol verslag verleend aan den ijker van het vaatwerk te Maarssen, den heer *H. Manten*, op diens verzoek. De daardoor bestaande vakature zal niet worden vervuld, maar die werkzaamheden zullen worden opgedragen aan den arr. ijker der maten en gewigten te Utrecht.

— Ter sekretarie dezer stad zijn sedert den 20. September tot en met 3. October 1854, 89 cholera zieken aangegeven, waarvan er 46 zijn overleden, 6 hersteld en 37 in behandeling gebleven.

— De mededeelingen, in onze „brieven uit de residentie" vervat, omtrent de beslissing der Synodale Commissie in zake de beroepingen der predikanten *Meyboom* en *Zaalberg*, zullen zeker belangstellende lezers vinden. Wij verwijzen hen naar die „brieven."

*— Op de begrooting voor 1855 is het wapen der infanterie uitgetrokken à . . . ƒ 4,227,253.94^5

het wapen der kavalerie uitgetrokken à	- 1,612,188 67^5
„ „ „ artillerie „ à	- 1,457,511.52
„ „ „ genie „ à	- 273,443.71
het regement grenadiers en jagers kost	- 484,521.67^5
een regement infanterie	- 439,501.89
het instructie-bataillon	- 142,201.97^5
het algemeen depôt van discipline	- 27,049.17^5
een regement dragonders . . .	- 331,601.33^5
het regement jagers te paard . .	- 255,979.33^5
het regement veld-artillerie . . .	- 398,512.74^5
voor een regement vesting-artillerie	- 217,057.66
„ het regement rijdende artillerie	- 233,775.37
„ „ korps pontonniers . . .	- 33,337.52
„ „ bataillon mineurs en sappeurs	- 90,903.71
„ de koninklijke akademie voor de zee- en landmagt	- 61,556.87^5
voor de geneeskundige dienst in het leger	- 457,000.00
voor het korps marechaussée . . .	- 187,378.00

Voor den aanleg van nieuwe werken in de Hollandsche defensie-linie van den Helder is op de begrooting voor 1855 uitgetrokken de som van ƒ 160,000 en voor het voortzetten der herstellingen van de werken in de haven van Helpman bij Groningen ƒ 10,000, terwijl nieuwe werken en belangrijke herstellingen van werk tot verdediging van de Maas, Waal, enz., ongeveer ƒ 40,000 zullen eischen.

Voor het herstel van de bekleedingsmuren van het fort St. Michel te Venlo is aangevraagd ƒ 10,000.

— Gisteren is de openbare instruktie in de zaak van den beschuldigde *J. H. Kemper* in de zitting van het Prov. Geregtshof van N.-Holland begonnen.

Het openbaar ministerie wordt waargenomen door den heer Mr. *F. F. Karseboom*; de raadsman, den beschuldigde toegevoegd, is de heer Mr. *F. Th. Westerwoudt.*

Het uiterlijk van den beschuldigde is niet terugstootend. Zijn oog is levendig, en men zou in hem niet den moordenaar zoeken. Vier geregtsdienaren strekken hem ten geleide.

Bij het verhooren der verschillende getuigen blijft *Kemper* steeds voor zich heen zien, welke houding hij bewaart, bij alle vragen welke de president tot hem rigt. Hij ontkent de misdaad in voorbedachten rade en antwoordt voortdurend zeer kort.

Toen de ongelukkige getuige *Prikwinkel* en diens eenig overgebleven dochtertje in het verhoor kwamen, deed de president den beschuldigde verwijderen.

De zaal was vol met nieuwsgierigen.

§— De begrooting der plaatselijke inkomsten en uitgaven van de stad Utrecht, zooals die voor 1855 is ontworpen, bedraagt ƒ 464,500. De inkomsten sluiten met de uitgaven.

De inkomsten worden verkregen o. a. door opcenten op 's rijks directe belastingen ƒ 61,217,12. door belastingen op voorwerpen van verbruik ƒ 246,050, door regten en loonen ƒ 62,008.

De uitgaven zijn: kosten van het bestuur der ge-

meente ƒ 77,356, politie ƒ 64,170, openbare werken ƒ 73,300, kosten over gemeente eigendommen en wegens die eigendommen verschuldigde lasten ƒ 35,650, nijverheid ƒ 950, onderwijs, kunsten en wetenschappen ƒ 30,000, armwezen ƒ 62,500, renten en aflossingen en pensioenen ƒ 90,475,44^5, andere uitgaven ƒ 20,550 en onvoorzien ƒ 9,548,55^5.

De begrooting voor Amsterdam ontworpen is als volgt: de inkomsten op ƒ 3,346,541,41, de uitgaven insgelijks op ƒ 3,346,541,41; de som van onvoorzien is geraamd op ƒ 118,352,03, waarmede inkomsten en uitgaven sluiten. — In 't vorig jaar was de begrooting bijna ƒ 10,000 hooger, en 't onvoorziene bijna ƒ 20,000 lager, leverende dus een verschil van ƒ 30,000.

Te Rotterdam is de begrooting geraamd op ƒ 1,165,773,14 aan inkomsten, en ƒ 1,144,685,59 aan uitgaven, sluitende met een batig saldo van ƒ 21,087,55. Voor het armwezen is uitgetrokken ƒ 302,378,10, voor het onderwijs ƒ 67,220, voor onvoorzien ƒ 25,000.

De uitgaven der gemeente 's Gravenhage zijn voor het jaar 1855 geraamd op ƒ 747,206.64. De inkomsten op ƒ 747,282.11; zoodat er een waarschijnlijk batig saldo zal wezen van ƒ 75.25.

Groningen's begrooting voor 1855 beloopt in inkomsten ƒ 510,850,27, in uitgaven ƒ 510,597,36, gevende dus een batig saldo van ƒ 252,91. Onder de uitgaven komen voor onvoorzien ƒ 12,000, aflossing en rente van schulden ƒ 79,552,44, openbaar onderwijs ƒ 21,351,00.

De begrooting van Leijden, voor 1855 ontworpen, bedraagt in inkomsten ƒ 326,013,50^5 en in uitgaven ƒ 325,472,30, sluitende met een batig saldo van ƒ 541,20^5. — Onder de inkomsten is gebragt het batig slot der vorige rekening à ƒ 23.754,32^5.

Te 's Bosch is de begrooting voorgedragen in ontvangst op ƒ 146,003,51^5, in uitgaaf ƒ 140,639.86$^1/_2$, en alzoo met een vermoedelijk batig saldo van ƒ 5363,65. Onder de uitgaven zijn ruim ƒ 14,000 buitengewoon ter verfraaijing van gebouwen.

De begrooting voor Maastricht beloopt aan ontvangsten ƒ 135,434,39 en aan uitgaven ƒ 135,385,63^5, leverende een batig saldo van ƒ 48,75^5.

Voor Tiel is de begrooting gesteld de inkomsten op ƒ 41,545,315, de uitgaven ƒ 40,116,20, saldo dus ƒ 1428,41^5.

— Het *Willems-fonds* in Belgie schreef eene prijsvraag uit, luidende: *Welke is de ware strekking, de ware beteekenis van hetgene men overeengekomen is, de Vlaemsche beweging en Belgie te noemen en welke is de invloed die deze beweging op de toekomst des lands, onder het nationael opzicht, moet hebben?*

Uit de toelichting van deze vraag, dezer dage door een Belgiesch letterkundig blad gegeven, blijkt, dat de »Vlaemsche beweging" wenscht te bevorderen dat de Vlaamsche taal door 's Lands regering worde aangemoedigd en in hare ontwikkeling, enz. krachtdadig worde geholpen, als de Fransche. Zij wil ook dat het Vlaamsch bij de diskussien der volksvertegenwoordiging moge worden gesproken.

Het beste antwoord op bovenstaande prijsvraag erlangt 300 franks.

— De Maatschappij voor *Tael en Kunst* te Antwerpen ontving op haar vraag naar drama's en blijspelen 17 stukken, 8 drama's en 9 blijspelen. Alleen aan het blijspel werd de uitgeloofde prijs toegedeeld. De vraag naar drama's, waarvan het hoofdvereischte moet zijn: echt Vlaamsche strekking, is op nieuw uitgeschreven. De prijs is 300 franks.

— Dr. *Molenschot* houdt zich, naar men verzekert, bezig met het schrijven eener populaire physiologie, voor welke hij bij den boekhandel Firma *Brockhaus* 10,000 gulden zou ontvangen.

— Een der voornaamste leden der Belgiesche volksvertegenwoordiging zal weldra eene brochure uitgeven, getiteld: de Jesuiten, het Onderwijs en de Conventie van Antwerpen.

— Het met de bankiers *Rotschild* aangegane kontrakt ter zake de invordering der onvervreemdbare rente van Belgie, te goed komende krachtens § 1 van artikel [illegible] van het traktaat van 5 November 1842, vervalt met het einde dezes jaars en 't is der Regering nog niet gelukt, eene nadere overeenkomst met dat huis te sluiten. Zijne vordering is thans aanzienlijk hooger. Men onderzoekt, of de invordering voor dadelijke rekening van het Rijk gunstiger uitkomst zal opleveren en dus den voorkeur verdient.

— Van 1 September tot 15 September dezes jaars zijn in Belgie 3228 stuks vee meer uitgevoerd dan ingevoerd, en wel uitgevoerd: 195 ossen en stieren, 120 koeijen, 1206 vaarzen, 1891 schapen en lammeren en 3584 varkens.

Sinds de afschaffing van den vrijen invoer, met 1 Augustus, zijn er 8,249 stuks vee en 8,091 varkens meer *uitgevoerd* dan *ingevoerd*.

Op de groote maandelijksche veemarkt te Dixmude, kocht een koopman een *zestig* tal van de grootste en vetste beesten voor Fransche rekening.

In Belgie is in den jongsten tijd 10 maal meer koren in dan uitgevoerd. De prijzen blijven echter hoog en velen dringen er daarom ten sterkste op aan, dat de invoer geheel vrij worde gesteld.

— Mlle. *Georges*, de beroemde treurspelspeelster, die thans in bekrompene omstandigheden verkeert, is door het Fransche ministerie begiftigd met de betrekking van stok- paraplue en parasol-bewaardster in het lokaal der aanstaande wereld-tentoonstelling te Parijs. Men berekent dat zij, na den afloop dier tentoonstelling 100,000 francs zal rijk zijn. Geld genoeg. Welligt echter zag zij zich liever iets minder, maar op andere wijze, toegedeeld.

— De Engelsche dagbladen deelen het volgende mede »Het archeologische genootschap van Palestina in Londen zal eene geleerde expeditie naar het heilige land zenden, ten einde te onderzoeken en te doen opgraven:

1) het monument door *Josua* te Sichem opgerigt; 2) de 12 steenen door denzelven te Gilgal geplaatst; 3) het graf van *Makpelah*, bij Hebron, hetwelk ook moet bevatten de mumie van *Jocob*; 4) het graf van *Joseph*; 5) de graven van de koningen van Judea en Israel en die der Machabeën; 6) opsporingen te doen te Rameh en Bethel en op de kerkhoven en in de overblijfselen der oudste steden en plaatsen van het Heiligeland.

Deze expeditie staat op het punt uit Engeland naar hare bestemming te vertrekken.

— Door den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd: tot adsist resid. van Tjilatjap, in de resid. Banjoemaas, J. A. Casperz; tot adsist.-resid. in de afd. Liema Poeloe Kotta, van de resid. der Padangsche Bovenlanden (westkust van Sumatra), A. S. Warmolts; tot 1. kommies op het kantoor van den assist.-resid. van Benkoelen, tevens notaris en vendumeester aldaar, F. W. K. Stobberingh; tot sekretaris der Javasche bank J. van Lennep; ter Sumatra's westkust tot kommies bij den kontroleur te Natal, in de resid. Tappanohe, W. T. van Horn, en tot kommies bij den adsist.-resid. te Priaman, in de residentie Padang, W. F. J. B. Cleerens, ter Sumatra's Westkust, tot opziener der 1. kl. in de afd. Agam, W. B. Davidson; tot kommies bij den ads.-resid. van Mandheling en Ankola, W. J. A. Scholte; tot opzien. der 1. kl. bij de kultures in Mandheling, W. Brans; tot vendum. te Ngawi (res. Madioen), J. H. de Senerpont Domis; tot leden der sub-comm. van onderwijs, te Makasser, de heer W. L. Mesman; te Cheribon, de heer W. Bakhuis; te Djokjokarta, de heeren G. Weynschenk en J Helmers.

Ter algemeene secretarie voorloopig werkzaam gesteld: de ambt. der 3. kl. E. Frank. — Bij de algemeene rekenkamer werkzaam gesteld als buitengewone 3. kommiezen: J. H. Klerks, G. J. Langeveldt van Hemert, H. G. Wittenrood, F. H. Ziedses des Plantes, W. T. van Dinter en L. C. A. Halewijn.

Ingetrokken de benoeming van den ambtenaar E. Rochussen, tot adsist.-resid. van Tjilaptap, in de resid. Banjoemaas.

Ontslagen: Wegens ziekte, eervol, M. Wessels, uit de betrekking van 1. kommies bij de alg. rekenkamer, en zulks onder toekenning van wachtgeld; op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de 1. kommies bij het stoomwezen in Nederl Indie J Dunlop; de opziener der 1. kl. bij den waterstaat en 's lands gebouwen A. W. Reifert; wegens vertrek, als sub-kommissie van onderwijs te Cheribon de Heer W. A. Jelinghaus, en te Djocjokarta de Heer J. Steyn Parvé; uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk bij den ommegaanden regter in de 1. afd. J. B. Hendriksz; uit zijne betrekking, de gezaghebber van het eiland Saleijer, (gouverneur van Celebes en onderhoorigheden) J. A. J. Voll.

Geadgeekeurd dat door den raad van justitie te Ternate is benoemd tot buitengewoon subst.-griffier bij dat kollegie J. W. F. Klein; en door den waarn. civ. en milit. gouverneur van Celebes en onderhoorigheden is ontslagen op zijn verzoek, eervol, de heer J. G. Weijergang, als lid der sub-commissie van onderwijs te Makasser.

Opgedragen de tijdel. waarneming der betrekking van ommeg. regter in de 1. afd. op Java aan Mr. M. P. A. Coster.

Verleend een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar, wegens ziekte, aan den bisschop van Colophon i. p. i., apost. vicaris en pastoor te Batavia, P. M. Vrancken.

Militair Departement. Benoemd: Tot adjudant bij den kommandant der Padangsche bovenlanden de 1. luit. H. C. van der Schalk; tot spijsverzorger bij het groot milit. hospitaal te Soerabaija (milit. ambten. 3. kl.) F. A. Giesecke.

Bevorderd bij het wapen der infanterie: tot kapts.: bij het 9. bat., de 1. luit.-adjud. P. J. G. van Harrevelt; bij het 11. bat. de 1. luit. F. M. S. van Zuijlen; bij het garnizoens-batt. in de Molukkos de 1. luit. F. W. Schröder. Tot 1. luits: bij het 2. bat. de 2. luit. A. G. F. van Zoe; bij het 8. bat. de 2. luits. A. H. Geerders en C. J. Bijker; bij het 10. bat. de 2. luit.-adjud. J. de Bode; bij het 12. bat. de 2. luit. W. C. Braakman; bij het 13. bat. de 2. luit. H. A. A. Niclou. Tot 2. luits.: bij het 1. bat. de serg. P. Kerstel, en de fouriers J. Teunisz en F. A. Gits; bij het 3. bat. de adjud.-onderoffic. G. D. Hoek en de serg.-maj. J. K. Schoch; bij het 9. bat. de sergs. J. B. van Overvest en G. Preij; bij het 11. bat. de serg.-majoors H. van Heyningen en O. H. J. Muller; bij het 12. bat. de serg. F. A. Schiebelhout; bij het garnizoens-bat. in de Molukkos de sergs. H. A. Hartwig en L. G. F. R. W. C. van den Berg.

Geplaatst: Bij het groot milit. hospitaal te Soerabaija, de offic. v. gezondh. 3. kl. C. M. Lenz; bij de geneesk. dienst ter Westkust van Sumatra, de offic. van gezondh. der 3. kl. P. G. Neeb en E. W. A. Ludeking.

Verleend een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapt. der infanterie A. de Veer de Rochemont.

— In een bijvoegsel geven wij verslag van de Zitting van den stedel. Raad van 28 Sept. en het ontwerp van Wet tot regeling der ministeriële verantwoordelijkheid. Van dit ontwerp volgt hiernevens de algemeene beschouwing in de memorie van toelichting vervat.

MEMORIE VAN TOELICHTING *op de regeling der verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen.*

De verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen laat zich in drie hoofddeelen, ook naar het Nederlandsch staatsregt, splitsen.

Het eerste deel, dat in zeker opzigt de twee andere beheerscht, de *staatkundige verantwoordelijkheid,* in beginsel bij de Grondwet aangenomen en verkondigd, is voor geene regeling of outwikkeling door de wet vatbaar.

Zij lost zich op in de goed- of afkeuring van de staatkundige gedragslijn des ministers.

Bij de behandeling der vroegere wetsvoordragten tot regeling der ministeriele verantwoordelijkheid is steeds door de Regering de leer voorgestaan, en, blijkens de gewisselde stukken, door de Tweede Kamer der Staten-Generaal niet tegengesproken, dat voor eene regeling bij de wet uitsluitend vatbaar zijn de *strafregtelijke* en de *finantiele verantwoordelijkheid* van de hoofden der ministeriele departementen.

Het zijn deze twee laatste deelen der ministeriele verantwoordelijkheid, welke men ook in de tegenwoordige voordragt beproefd heeft te regelen.

Ook de *geldelijke* verantwoordelijkheid bragt de Regering in deze voordragt, op het voetspoor van vroegere ontwerpen, omdat aldus de wettelijke regeling van het onderwerp, bij art. 79 der Grondwet geboden, in éénc en dezelfde wet wordt zamengevat.

Niet zonder grond kan beweerd worden, dat de *geldelijke* verantwoordelijkheid in de daar te stellen *comptabiliteitswet* hare plaats zoude kunnen vinden. Maar het is onzeker, wanneer die wet tot stand zal komen. Het scheen der Regering daarom wenschelijk de Staten-Generaal reeds bij deze voordragt in de gelegenheid te stellen het geheele onderwerp der ministeriele verantwoordelijkheid te overzien en te overwegen.

In den *considerans* zijn alle drie de grondwetsartikelen aangehaald, welke op de ministeriele verantwoordelijkheid betrekking hebben: art. 53, inhoudende *het beginsel* in het algemeen, en omvattende elke soort van verantwoordelijkheid der ministers; art. 73, die verantwoordelijk nader bepalende en ter verdere ontwikkeling den gewonen wetgever opdragende; art. 159, dat het *forum privilegiatum* aanwijst voor den minister, welke te regt moet staan, en de beide staatsmagten noemt van welke de last tot vervolging kan uitgaan.

DEN HELDER 29 September.

Te Texel uitgezeild de *Zwaluw*, kapt. *Gerlach*, en Gelderland, kapt. *Crab*, beide naar Batavia; Adrianus en Willem, kapt. *Scheere*, van Suriname.

Binnengekomen de Ned. oorlogskotter de Vlinder, komm. *Noordzij*, van Vlissingen.

HELLEVOETSLUIS 2 October.

Uitgezeild: Zr. M. schoener Attalante, komm. *Kroef*, naar Londen; St. George d'Elmina, kapt. *v. Booven*, naar St. George d'Elmina.

Brieven uit de Residentie.

V.

's Hage 2 October 1854.

Het adres in antwoord op de Troonrede van de Tweede Kamer is, in weinige uren afgehandeld en zoo als het door de Commissie gesteld en door de Kamer gewijzigd was, aangenomen.

Gibson en de *Noordelijke spoorweg* hebben eenig leven in de discussiën gebragt. *Baron van Hoëvell* interpelleerde den Minister van Binnenlandsche Zaken over de *Gibson*-kwestie, en *van Eck* leverde er een post-scriptum bij. De Minister antwoordde, en daardoor kwamen er twee belangrijke zaken ter algemeene kennis. Vooreerst: dat het Gouvernement een brief van *Gibson* bezit, waarin deze *bekent*, schuldig te zijn aan 't geen hem ten laste is gelegd; ten tweede: dat onze Regering in zeer vriendschappelijke verhouding staat met *de* vreemde Mogendheden.

Men ziet hieruit, dat menigeen voor den Amerikaanschen *Robinson Crusoë* te veel moeite nam, als hij. slecht ingelicht, zich over de *Gibson*-kwestie driftig of bevreesd maakte. De heer *de Man* vroeg inlichtingen nopens den noordelijken spoorweg. Uit het antwoord des Ministers van binnenlandsche zaken bleek dat de Regering concessie zal willen geven aan hen die aannemen, alle noordelijke provincien in het ijzeren net te brengen.

Na nog eene kleine schermutseling met los kruid over eene spreuk der vaderen of eigenlijk over het *gemeen overleg*, werd het adres met algemeene stemmen goedgekeurd.

De oppositie heeft zich in de Tweede Kamer tot nu toe alleen in voorpost-gevechten vertoond, maar de pers verraadt, dat zij spoedig ernstiger aanval zal ondernemen.

Zoo wordt er reeds gemompeld van een *negen*, *zeven* of *drie mans-voorstel* tot *meerdere verligting van lasten*, als nu door den Minister van Finantiën wordt voorgesteld, en een onzer kleinere bladen, dat gaarne zou zien dat baron *van Zuylen van Nyevelt* niet *in alles Thorbeckes* volgeling was, 't welk daarop *gegronde* hoop meent te hebben en ten gevolge daarvan wel iets meer, dan menig ander kan weten van 't geen ook tot de plannen van genoemden afgevaardigde behoort, gaf dezer dagen te kennen wat het Gouvernement, in zake van belasting-vermindering, *meer* zou kunnen voorstellen dan het deed.

Aangaande de beslissing van de Synodale Commissie, ten aanzien van de beroepingen van Ds. *Meyboom* te Amsterdam en Ds. *Zaalberg* te 's Hage, heb ik U gemeld dat die genomen werd met de meerderheid van slechts ééne stem. Ik meen hierbij nog *dit* te kunnen voegen, dat hoogst waarschijnlijk de heer *van Deinse*, lid der Tweede Kamer, als secundus ter vergadering in de Synodale Commissie geroepen, die beslissing ten voordeele der gedane beroeping heeft doen uitloopen. Hij toch trad op voor het lid der Synodale Commissie, *Ridder van Rappard*, wien het niet mogelijk was op den dag der zitting, waarin deze zaak haar beslag erlangde, ter vergadering te zijn, en deze, zijn wij wel onderrigt, was in genoemde kwestie van een ander gevoelen dan de heer *van Deinse*.

Wij meenen — hoewel dit niet het algemeen geloof schijnt te zijn, — dat de beslissing der Sijnodale Commissie hoofdzakelijk een ontkennend antwoord is, op de vraag: »of de Provinciale kerkbesturen van Noord- en Zuid-Holland in hun oordeel over de uitspraken, in deze belangrijke zaak, van de klassikale Besturen van Amsterdam en 's Gravenhage, ook hadden gedwaald." Was het antwoord bevestigend geweest, dan zou de kwestie ter overweging zijn gezonden aan de klassikale besturen van Groningen en Deventer, trouwens de beschuldiging »dat de leer welke volgens Gods heilig Woord in de aangenomen formulieren van eenigheid der Ned. Herv. Kerk vervat is, door de predikanten Meyboom en Zaalberg openlijk zou zijn wedersproken, of bestreden", is, naar men verzekert, door de Synodale Commissie, met het oog op 't geen daarvoor is aangevoerd, ongegrond geacht.

Indien de Synodale Commissie die beschuldigingen regtmatig had bevonden, zouden dan de bewuste predikanten niet vervallen zijn verklaard van hunne kerkelijke bediening?

Het verzenden der beschuldiging naar de klassikale Besturen van Groningen en Deventer, zou, ten aanzien der uitgebragte beroepingen, slechts eene kwestie van tijd zijn geweest. Immers van dààr was geen veroordeeling te wachten.

De hoofdzaak, door de Synodale Commissie beslist, is dus, gelooven wij, deze: »de Provinciale Kerkbesturen van N. en Z. Holland hebben in hunne uitspraken niet gezondigd tegen den *vorm*."

Overigens schijnt het niet van zoo algemeene bekendheid te zijn, als wel wenschelijk mag heeten, dat Ds. *Zaalberg*, in het godsdienstige, geenszins behoort tot de Groningers *pur sang*. Het getal van deze laatsten is veel kleiner dan men vermoedt, ja zelfs zeer klein.

De redactie dezer Courant zond ons een brief van den heer Mr. *Meylink*, lid der Tweede Kamer, en geschreven naar aanleiding van onzen *Tweeden brief uit de residentie*, geplaatst in het No. van Vrijdag 22 September jl. Wij hopen die letteren in den *Zesden brief uit de residentie* geheel op te nemen en welligt met een paar regelen te begeleiden.

Misschien vindt deze en gene den brief des heeren *Meylink* nog al opmerkelijk.

RUSLAND.

PETERSBURG, Dingsdag, 26 September.

Bij keizerlijke ukase is de uitvoer van granen naar Oostenrijk verboden. Dit verbod treedt heden reeds in werking.

SPANJE.

MADRID 28 September.

Hetgeen hier als vrij zeker wordt gemeld, is van hoog belang voor Spanje. Dadelijk na de Julij revolutie heeft de koningin alles geteekend, wat men haar voorlegde. Toen het ministerie gevormd was, veranderde dit en bepaaldelijk weigerde zij in beginne de teekening van de besluiten, tot ontslag van zoovele ambtenaren, die haar goed gediend hadden. Zij sprak er toen van, om van de troon afstand te doen. De regering vorderde in het belang der liberale politiek vervolgens de wijziging van het geheele personeel van het gevolg der koningin. Hierover weende de koningin; zij wenschte liever met hare dochter Spanje te verlaten, doch ook hier moest zij toegeven. Thans is dit vertrek haar *idée fixe* geworden. Toen de ministers haar verzochten de cholera-zieken in het hospitaal te gaan zien, moet zij geantwoord hebben, dat zij gaarne haar volk zou hebben gaan troosten, toen zij koningin was, maar dat thans zij, die regeren, dien pligt moesten vervullen.

Te midden van dezen neteligen toestand begint de Carlistiesche partij zich te bewegen; een manifest van graaf *Montemolin* is reeds in wandeling, maar nog niet openbaar gemaakt. De inhoud van dit stuk is zeer gematigd.

DENEMARKEN.

KOPPENHAGEN, Maandag, 2 October.

De eerste minister heeft den rijksdag geopend en de troonrede voorgelezen waarin de regering haar besluit te kennen geeft, om de constitutie, in weerwil van den tegenstand, in te voeren. Tot president van den Landsthing is de staatsraad *Brunn*, en tot president van den Volksthing de advokaat *Rotwitt* benoemd.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 30 September.

Men is steeds in spanning over den afloop der Krim-expeditie; reeds gedurende den geheelen dag is er sprake van den val van Sebastopol; het officiele berigt wacht men echter nog.

Uit Athene wordt gemeld, dat de mededeeling door de *Algem. Z.* gedaan, dat de Fransche regering bepaald door de zending van het bezettings leger alleen de onzijdigheid van Griekenland heeft willen handhaven en geenzins den staat der zaken in het rijk heeft willen omkeeren, veel genoegen had gedaan, omdat de mededeeling voor half officieel werd gehouden. Evenwel had de opligting van den redakteur van de *Siècle*, de heer *Philimon*, door de Fransche troepen en het door hen in beslag nemen en medevoeren van al wat tot de drukkerij van dat blad behoorde, het gewicht aan de genoemde verklaring eenigzins ontnomen. Dit feit scheen in strijd met de woorden.

WEENEN, Maandag, 2 October.

De overgaaf van Sebastopol wordt bevestigd. Na eene tweede overwinning op de Russische troepen, hebben de verbondenen het fort Konstantijn, de forteres en de vloot gebombardeerd. Ten gevolge van dit bombardement heeft de overgave plaats gehad.

BERLIJN, Maandag, 2 October.

Heden zijn in onze stad belangrijke berigten uit Petersburg ontvangen. Een verslag van prins *Menschikoff* aan den keizer van Rusland, gedagteekend 14/26 Sept., zegt, dat de prins, met de onder zijne bevelen gestelde troepen, zonder hinder uit zijne stelling voor Sebastopol naar die op den weg van Baktschiserai is kunnen trekken, alwaar hij zich zal vereenigen met de versterkingen, die de hetman *Houcooutoff* hem van Kerth zal brengen en die hij van Perecop verwachtte.

Volgens het verslag van prins *Menschikoff* tot den 14/26 Sept., had de vijand nog niets tegen Sebastopol ondernomen, en waren alle maatregelen genomen, om die plaats te verdedigen.

Het *Journal de St. Petersbourg* van den 26. Sept. deelt eene ukase mede, waarbij de uitvoer van rogge, gerst en haver wordt verboden.

— 4 pCt. 93¾; 4½ pCt. 99; bank 112½.

HAMBURG 1 October.

Alle berigten uit Warschau blijven gewagen van de algeheele beweging der Russiesche troepen. Behalve de sapeurs en mineurs, die de verdedigingswerken nabij de hoofdstad versterken, hebben alle regementen thans de hoofdstad achtereenvolgelijk verlaten. De spoortrein naar Warschau wordt voortdurend voor het troepenvervoer gebezigd; de Oostenrijksche grenzen zijn geheel bezet, aan de Pruissiesche evenwel worden geene troepen gezien. Talrijke levering van granen is in alle distrikten bevolen. — Ook de grootvorst troonsopvolger wordt te Warschau verwacht. De gemaakte toebereidselen doen aan een langdurig vertoef denken.

Omtrent de vloten der verbondenen is men steeds in groote onzekerheid. Bijna alle zeilvaartuigen zijn vertrokken; de stoomschepen blijven, maar daarvan zijn er slechts weinige Fransche. Niettemin is er hier voortdurend sprake van een waagstuk met het overig gebleven gedeelte der vloten door sir *Ch. Napier* te bewerkstelligen.

In Denemarken is de agitatie, door de grondwettelijke vereeniging veroorzaakt, steeds dezelfde. Een tweede adres tegen het ministerie en de onlangs afgekondigde algemeene grondwet is door eene deputatie naar de hoofdstad gebragt. De Koning ontvangt deze gezantschappen echter niet.

ENGELAND.

LONDEN, 2 October.

Onze dagbladen bevatten het berigt van de vermeestering van Sebastopol, zonder dat de tijding nog officieel is. Van de overwinning bij de Alma wordt evenwel van officiele zijde berigt, dat de strijd eerst 1½ uur voor zonsondergang is geëindigd. De troepen hebben zich uitstekend gedragen; de vijandelijke stelling was sterk en de verbondenen hebben dus veel verloren. Geen Engelsch hoofdofficier is gekwetst. De Engelschen hebben echter 2 Russ. generaals en 2 stukken geschut genomen. — Eene partikuliere depêche van de *Times* meldt, dat dit gevecht den 22. is gevolgd door een bloedig gevecht bij Kalantaï, aan de Katcha. De strijd had weder eenige uren geduurd, maar de vijand was tot voor Sebastopol gedreven, welke vesting zich den 25. had overgegeven. Het Eng. blad voegt er bij, dat volgens andere berigten prins *Menschikoff* na herhaalde nederlagen versterking van Kertch had bekomen en den 22. zich nog staande hield.

Als retrospectief berigt over de landing meldt men, dat de Franschen het eerst op de Krim voet aan wal hebben gezet. De landing der Engelschen had later plaats. Men zag op de kust geen vijand, dan een Russiesche officier met drie kozakken, die bedaardelijk eene teekening maakte van de ligging der vloten. Hij bleef rustig aan 't werk, ofschoon onze troepen tot op een karabijnschot naderden. Van onze zijde liet men hem begaan, ofschoon de *Highflyer* hem een paar kogels had kunnen toezenden.

Een oogenblik had die welwillendheid gevaarlijk kunnen worden. Sir *Brown* namelijk kwam met den kwartiermeester *Airey* in galop aanrijden, zonder de kozakken op te merken, die zich gereed maakten de beide Engelsche officieren in een valstrik te vangen. Een peloton karabiniers volgde de officieren slechts in de verte. Toen men de kozakken en de 2 Eng. officieren achter een heuvel zag verdwijnen vreesde men voor beider lot. Men hoorde enkele schoten en zag kort daarop de kozakken den weg op naar Sebastopol rennen. Generaal *Brown* had zijne redding slechts aan den snellen gang van zijn paard te danken.

De Franschen en Turken hebben den eersten nacht reeds dadelijk goed doorgebragt, alhoewel het regende en waaide. De Engelschen waren minder gelukkig. Door het zware wêer, dat opkwam, hadden zij hunne tenten niet kunnen ontschepen; dien eersten nacht hebben zij onder regen en wind daarom in de open lucht moeten doorbrengen. Generaal *Brown* en de hertog van *Cambridge* hadden, zegt men, onder een omvergeworpen kar den nacht doorgebragt; de officieren en soldaten hadden daarentegen in natte kleederen op den natten grond gelegen.

— 3 *Oct.* Gec. 95¾; Sp. 3 pCt. 37¼; 1 pCt. 18¾; Rusl. 5 pCt. 98; 4½ pCt. 86; Holl. 4 pCt. 92; 2½ pCt. 62; Sard. 5 pCt. 87½; Braz. 98½.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 October.

De *Moniteur* heeft nog niet officieel gesproken, en toch twijfelt men geenzins aan de spoedige bevestiging van de inname van Sebastopol. Het officieel rapport van maarschalk *St. Arnaud* van de nederlaag der Russen bij Alma is zeer eenvoudig. De vijand had zich achter een ravijn gesteld, dat nog gedekt was door hout en woningen, en slechts op drie plaatsen kon worden overgetrokken. De geheele stelling was met verschansingen en door artillerie gedekt. Die positie is niettemin met het meest mogelijk moedbetoon door de troepen vermeesterd.

De mededeelingen, die door de dagbladen over de vermeestering worden gedaan, doen zien, dat de strijd ook na de overwinning bij Alma ernstig moet geweest zijn. Men spreekt van 18,000 Russen die gesneuveld, van 6 linieschepen, die in den grond geboord zijn en van het in de lucht springen van het fort Konstantijn. Prins *Napoleon* moet zich uitstekend hebben gedragen. De op den 20. gewonde soldaten kwamen den 23 Sept. in den Bosphorus aan. Generaal *Canrobert* moet ernstig gewond zijn.

PARIJS, Dingsdag, 3 October.

De *Moniteur* berigt heden, dat het gouvernement nog geen directe officiele tijdingen van de bemagtiging van Sebastopol heeft, maar dat het depêches heeft van den heer *de Bourqueney*, ambassadeur van Frankrijk te Weenen, gedagteekend uit die stad den 2. Oct., waarin die diplomaat zegt, van den heer *v. Buol* mededeeling te hebben ontvangen van eene depêche uit Bucharest van den 30 Sept., waarin de overgave van Sebastopol wordt bekend gemaakt.

De *Moniteur* voegt er bij, dat de officiele depêches waarschijnlijk in het paket zijn, dat de Tartaar aan *Omer Pacha* te Silistria heeft moeten brengen. Dit heeft de aankomst vertraagd.

De heer *v. Hubner*, Oostenrijksch gezant, heeft gisteren zich naar den heer *Drouijn de Lhuijs*, minister van buitenlandsche zaken, begeven, om, namens den graaf *v. Buol*, Oostenrijksch minister van buitenlandsche zaken, hem de opregte gelukwenschingen te betuigen ter gelegenheid van de overwinning der verbondene troepen.

— 3 *Oct.* 4½ pCt. 99,25; 3 pCt. 76,65; Sp. 3 pCt. 33⅛; 1 pCt. 18⅝; Met. 5 pCt. 85½.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van den 3. October zijn ingekomen 2 Kon. boodschappen, ten geleide van een gelijk getal ontwerpen van wet, als: 1°. tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting 1854 (kosten van den Haarlemmeerpolder; 2°. houdende voorloopige bepalingen, betrekkelijk de regterlijke indeeling van den Haarlemmerpolder en de aangifte van den burgerlijken stand aldaar. — Drukken, ronddeelen en verzenden naar de afdeelingen.

Nog is ingekomen eene missive van den heer *Wintgens*, ten geleide van een voorstel van wet, tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid. — Gelijk besluit.

Naar aanleiding van art 78 van het regl., was thans het woord aan den voorsteller. De heer *Wintgens* heeft echter verklaard, dit niet te verlangen.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs over hoofdstuk I der Staatsbegrooting voor 1855, de heeren: *Godefroy*, *Hoynck van Papendrecht*, *Rochussen*, *Dirks* en *Mackay*; over hoofdstuk II dezelfde heeren; over hoofdstuk III, de heeren: *Kien*, *Heemskerk*, *van Goltstein*, *van Nispen* en *Mackay*, en over hoofdstuk IV dezelfde heeren, doch in plaats van den heer *Mackay*, de heer *Thorbecke*.

De commissie van rapporteurs is gereed met haar eindverslag over het ontwerp, tot wijziging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1853. — Drukken, ronddeelen en de beraadslaging bepaald op aanst. Vrijdag, des namiddags ten 2 ure.

De vergadering gaat vervolgens over in comité-generaal.

In ons nommer van gisteren is in het berigt over de belasting op de honden te Amersfoort, een regel weggelaten. Tusschen de woorden „liefhebberij" en „bijna" behoort gelezen te worden: „gehouden wordende en *f* 89.50 voor 118 waak-honden."

ADVERTENTIEN.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Oct.	Uren.	Wind-rigting.	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
3	2	wnw.	5	754,96	60,1	— 1.4	0,67	0,1	Zwaar bewolkt.
	10	wnw.	0	58,70	46,4		87	0	Ligt bewolkt.
4	8	zw.	1	59,21	47 8		87	0	Zwaar bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 3 October 1854.

OMSCHRIJVING.			volgens de Sociot. tot nut des Obligatie-Handels. van	tot	gedl.
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2½	pCt.	60 11/16	60⅞	60⅞
dito dito	3	„	72	72¼	72¼
dito dito	4	„	90⅞	91¼	91
Amortisatie-Sijndicaat	3½	„	90		
Oost-Indische Leening	4	„	90¼		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	100¼	100⅜	
Certificaten 1840 . .	4	„	75⅛		
Certificat. bij *Stieglitz*	4	„	75		
dito Adm. te Lond.	4½	„	84½	85	84¾
Certific. van Assign. .	5	„	55⅛		
POLEN.					
Obligatien	4	pCt.	68		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	18½		
dito	3	„	38	38¼	38
Binnenl. Schuld	3	„	32 15/16	33 1/16	33 1/16
Amortisable			4 3/16		
Bewijzen Coupons			5 3/16		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metalick	5	pCt.	70⅜	70¾	70⅝
dito dito N.	5	„	79½	80	79¾
dito dito La B.	5	„	79½	80	79⅝
dito dito	2½	„	35 11/16	35 13/16	35¾

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van den Stedelijken Raad.

— Donderdag 28 September. —

Tegenwoordig zijn 24 leden. Afwezig de heeren *Ackersdijck*, *v. Reede*, *v. Asch v. Wijck*, *v. Veersen* en *Bake*.

Is ingekomen een besluit van Gedep. Staten, houdende goedkeuring op het Raadsbesluit betreffende eene onderhandsche verhuring van 3 percelen op Damlust. — Voor informatie.

Ingekomen eene gelijke goedkeuring van Gedep. Staten op het Raadsbesluit inhoudende eene afkoop van uitgangen van de eigendommen van Mevrouw de Wed. *Bosch*, geboren *Bosch v. Drakestein*. — Voor informatie.

Ingekomen de rek. van den Schuttersraad, insgelijks door Gedep. Staten goedgekeurd. — Voor informatie.

Ingekomen de begrooting voor de Schutterij voor 1855. — Ter secretarie, en de behandeling te gelijk met die over de Nederl. begrooting. — Burgem. en Weth. behouden zich voor, om middelerwijl de Comm. van financiën over genoemde begrooting te raadplegen.

De *Voorzitter* herinnert den Raad, dat alle percelen van het bolwerk Lepelenburg waren verhuurd tot op 1 April 1855, met de clausule, dat, wanneer de stedel. Regering die huur wilde doen ophouden, zij daarvan een bepaalden tijd te voren kennis moest geven, bij verzuim waarvan de huur nog 5 achtereenvolgende jaren werd gecontinueerd. — Burg. en Weth. deelen thans mede, dat zij die huur hebben opgezegd en stellen voor om die daarna van nieuws af van jaar tot jaar te continueren, ten einde dien grond beschikbaar te hebben wanneer de regering dit zou wenschen. — Dit voorstel zal ter secretarie worden nedergelegd, terwijl de behandeling aan de orde wordt gesteld tot bij die der begrooting.

In verband met deze voordragt wordt door den Burgem. een rekwest ter tafel gebragt van de bewoners van genoemd bolwerk, waarin dezen hunne bevreemding te kennen geven, dat de verhuring tegen 1 April aanst. is opgezegd, dewijl zij niet konden bevroeden dat de Regering eenig ander doel met gemelden grond hebben zou, doch waarin zij tevens schadevergoeding vragen voor den op die gronden zich bevindenden opstal. — Dit stuk zal bij de voordragt ter secretarie worden nedergelegd.

Ingekomen een rekwest van Dr. *P. P. Roorda van Eijsinga*, waarin den Raad wordt verzocht de opdragt van een door hem uit te geven werk, ten voordeele van de armen dezer Stad wel te willen aannemen. — Ter secretarie, en de beraadslaging bepaald in eene volgende vergadering.

De heer *Mulder* geeft bij dezen den wensch te kennen, dat Burgem. en Weth. eerst berigten mogten inwinnen omtrent den inhoud van gemeld werk.

Nog is ingekomen een adres van de plaatselijke Comm. voor het Taalk. Congres, waarin de dank dezer vergadering en ook die der commissie aan de Regering wordt betuigd voor de medewerking en voor het toegestane subsidie. — Voor informatie.

Door Gedep. Staten dezer Prov. is aan Burgem. en Weth. mededeeling gedaan van een verzoek van de Gemeente-besturen van Amelo en Bodegraven, tot het oprigten van beurtveren op Utrecht. Burg. en Weth. hiermede genoegen nemende, brengen twee concept Raadsbesluiten ter tafel, volgens dewelke de Regering dezer Stad magtiging zal vragen, ten einde omtrent deze veren in overleg te mogen treden met genoemde Gemeente-besturen. — Deze stukken worden dadelijk in behandeling genomen, en worden beide besluiten door den Raad goedgekeurd.

De Comm. belast met de concept-begrooting brengt verslag uit bij monde van den heer *v. d. Heuvel*. — Als algemeene opmerking meent de Comm. vooraf te moeten opmerken, dat het haar is voorgekomen, dat de opcenten op het personeel nog geene verhooging zullen behoeven, zoo als die door Burgem. en Weth. is voorgesteld, maar dat de Comm. heeft aangenomen het denkbeeld om die tot 4—20 te brengen. — Omtrent enkele posten wordt door de Comm. eene verandering voorgesteld, als: voor UITGAAF: no. 88, lett. *a.*, stelt de Comm. voor, dezen post, tot aanleg en onderhoud van straten en wegen, op *f* 12000 te brengen, en alzoo te verminderen met *f* 1400. — No. 91. Pompen en riolen te brengen op *f* 14,300 en dus met *f* 1000 te verminderen. — No. 92, lett. *a.* De noodsluis in den Westerstroom aan de Knollenbrug, merkt de Comm. op, is in 1822 aangelegd, om, tijdens de toen plaats hebbende vernieuwing van de groote Weerdsluis, toch eene doorvaart voor kleine vaartuigen te hebben. Thans is zij in een slechten toestand, en zou eene groote reparatie behoeven tot geheele herstelling. Het is niet te voorzien dat de behoefte aan eene doorvaart aldaar zich in de eeste jaren zal voordoen. De Comm. oordeelt alzoo, dat men met eene goede *afdamming* kan volstaan, en beroepen zich dienaangaande mede op het gevoelen van HH. Gedep. Staten De Comm. meent, dat nu daartoe eene som van *f* 1000 genoegzaam zijn zou, zoodat ook die post met *f* 1300 zou kunnen worden verminderd. — No. 93 aanleg en onderhoud van wandelplaatsen; dezen post wenscht de Comm. even als het vorige jaar uitgetrokken te zien op *f* 4000, en dus met *f* 400 te verminderen. — No. 94, kosten der burg. begraafplaats, daarvoor stelt de Comm. voor *f* 7500. — No. 97, onderhoud van de sted. gebouwen wenscht de Comm. met *f* 400 te verminderen. — No. 107. Met genoegen heeft de Comm. gezien eene verhooging voor dezen post van jaarwedden van schoolonderwijzers, ondermeesters, enz., en geeft in bedenking de oprigting eener 2e bewaarschool. — No. 114 verplegings-kosten van behoeftigen in de kolonien der Maatsch. van Weldadigheid wenscht de Comm. met *f* 1000 te verminderen. — No. 122 en 28 (ontvangst.) De Comm. draagt voor, zich bij de begr. voor te behouden de bevoegdheid om af te lossen *alle* de overgeblevene aandeelen in de onderneming tot aanbouw van huizen op de Van Wijckskade, en den daarmede in verband staanden verkoop dier percelen en stelt alzoo voor om deswegens ontvang en uitgaaf te vermeerderen met *f* 43,750. — No. 129 kosten voor de schutterij, stelt de Comm. voor met *f* 600 te verminderen. — No. 134, onvoorziene uitgaven zouden dan kunnen komen, in plaats van op *f* 9,548,55[5], zooals is voorgesteld, op *f* 10,449,55. — ONTVANGST. — No. 3 wenscht de Comm., ingevolge het door haar in de algemeene beschouwingen aangemerkte omtrent de opcenten op het personeel, uit te trekken op *f* 36,196,02[5], en dus *f* 9,049,00[5] minder als door Burg. en Weths. is voorgedragen. — No. 5, belasting op het geslagt wenscht de Comm. gebragt te zien op *f* 31,000, en dientengevolge No. 10 op *f* 13,200. — De retributien van de burgerl. begraafplaats wenscht de Comm. uitgetrokken te zien op *f* 8,200. — Ook wenscht de Comm. op de begrooting gebragt te zien een post voor de renten van aandeelen in de onderneming tot aanbouw van het Gebouw voor kunsten en wetenschappen en van de ondernemingen tot aanbouw op de van Wijkskade, doch slechts *pro memorie* uit te trekken. — Een en ander te zaâm getrokken, stelt de Comm. voor het eindcijfer voor inkomsten en uitgaven te bepalen op *f* 503,550,99[5]. — Wordt besloten dit stuk te laten drukken en te doen verzenden aan de leden. De behandeling wordt bepaald in den loop der maand October.

De Burg. stelt voor, om thans over te gaan tot het benoemen van de vaste Commissiën voor financiën, fabricage, brandwezen en regtskundig onderzoek. — Ook moet nog de Comm. benoemd worden, welke zich onledig houdt met het ontwerpen van nieuwe verordeningen. — De benoeming dier laatste Comm. zal echter in eene volgende verg. plaats hebben.

De heer *de Vos* vraagt, of de Raad het niet noodig zou achten, om eene vaste Comm. te benoemen voor het armwezen.

De Burg. zal gaarne dit voorstel ter tafel brengen bij Burg. en Weth.

Tot stemopnemers worden uitgenoodigd de heeren *M. v. Cleeff*, *de Vos*, *v. Voorst v. Beest* en *v. Lier*.

Comm. van financiën.

1e lid: bij de eerste stemming verkrijgen stemmen de heeren *v. d. Heuvel* 23 en *Verloren* 1.

2e lid: bij de eerste stemming de heeren *Schuurman* 23 en *Boer* 1.

3e lid: bij de eerste stemming de heeren *v. Veersen* 19, *Vosw. Dorselen* 2, *Karsten* 1, *Boer* 1 en *Jongeneel* 1.

4e lid: bij de eerste stemming de heeren *Schuller* 21, *Vosw. Dorselen* 2 en *Boer* 1.

De verkozenen zijn alzoo de heeren *v. d. Heuvel*, *Schuurman*, *v. Veersen* en *Schuller*.

Comm. van fabricage.

1e lid: bij de eerste stemming verkrijgen stemmen de heeren *v. Hengst* 20, *Voorduin*, 1, *Bake* 1, *Schuller* 1 en 1 blanco briefje.

2e lid: bij de eerste stemming de heeren *Jongeneel* 22, *v. Veersen* 1 en 1 blanco briefje.

3e lid: bij de eerste stemming de heeren *Bake* 23 en *v. Veersen* 1.

4e lid: bij de eerste stemming de heeren *v. Boetzelaer* 11, *Voswinkel Dorselen* 2, *M. v. Cleeff* 4, *v. Voorst v. Beest* 2. *Mulder* 1, *Nahuys* 1, *Schuurman* 1, *v. Veersen* 1 en *Visscher* 1.

bij de tweede stemming de heeren *v. Boetzelaer* 11, *M. v. Cleeff* 8, *Vosw. Dorselen* 2, *v. Veersen* 1, *Karsten* 1 en *Schuurman* 1.

bij de 3e stemming tusschen de 4 hoogsten, de heeren *v. Boetzelaer* 10, *M. v. Cleeff* 11, *Vosw. Dorselen* 1, *v. Veersen* 1 en 1 blanco briefje.

bij de 4e stemming, tusschen de 2 hoogsten in stemmen, de heeren *v. Boetzelaer* 12, en *M. v. Cleeff* 12.

Er moet alzoo in dit geval door het lot worden beslist, waardoor de heer *v. Boetzelaer* tot lid wordt geproclameerd.

De verkozenen zijn alzoo de heeren *v. Hengst*, *Jongeneel*, *Bake* en *v. Boetzelaer*.

Comm. voor het brandwezen.

(de heer *v. Hoytema* heeft de vergadering verlaten).

1e lid: bij de eerste stemming bekomen stemmen de heeren *v. Ittersum* 22 en *v. Boetzelaer* 1.

2e lid: bij de eerste stemming de heeren *Vosw. Dorselen* 21, *M. v. Cleeff* 1 en *Karsten* 1.

3e lid: bij de eerste stemming de heeren *Nahuys* 22 en *Karsten* 1.

4e lid: bij de eerste stemming de heeren *Visscher* 17, *Jongeneel* 2, *M. v. Cleeff* 1, *Schuurman* 1 en *v. Voorst v. Beest* 1.

De verkozenen zijn alzoo de heeren *v. Ittersum*, *Vosw. Dorselen*, *Nahuys* en *Visscher*.

Comm. van regtskundig onderzoek.

1e lid bij de eerste stemming bekomen stemmen de heeren *Voorduin* 20, *Verloren* 2 en *v. Hoytema* 1.

(De heer *v. Hoytema* neemt weder zitting.)

2e lid: bij de eerste stemming de heer *de Vos* 22, *v. Reede* 1 en 1 blanco briefje.

3e lid: bij de eerste stemming de heeren *Boer* 20, *v. Hoytema* 1, *v. Lier* 1, *Schuller* 1 en blanko briefje.

Alzoo zijn verkozen de heeren *Voorduin*, *de Vos* en *Boer*.

Aan de orde van behandeling is thans het voorstel van Burg. en Weths., om over te gaan tot de verpachting van de tolgelden te Vreeswijk. — Wordt conform besloten zonder omvrage.

Aan de orde is het voorstel van Burg. en Weths., om bij gelegenheid over te kunnen gaan tot de verkooping van de huizen op de van Wijkskade; alvorens hierover echter te kunnen besluiten, moet eerst eene aflossing van *f* 27000 plaats hebben. — Tot genoemde aflossing wordt besloten zonder omvraag.

De openbare zitting wordt daarna veranderd in eene met geslotene deuren.

Ontwerp van Wet tot regeling der verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen.

§ 1. *Van de strafregtelijke verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen.*

Art. 1. De Hoofden der Ministeriele Departementen zorgen voor de uitvoering der Grondwet en der andere wetten, voor zooverre die van de Kroon afhangt.

Zij zijn wegens het niet naleven van deze verpligting verantwoordelijk en in regten vervolgbaar overeenkomstig de navolgende bepalingen.

Art. 2. De mede-onderteekening, aan Koninklijke besluiten of Koninklijke beschikkingen gegeven, wijst het Hoofd van het Ministerieel Departement aan, dat voor de uitvoering dier besluiten of beschikkingen aansprakelijk is.

Art. 3. Strafbaar zijn de Hoofden der Ministeriele Departementen:

a. die aan Koninklijke besluiten of Koninklijke beschikkingen, welke klaarblijkelijk de Grondwet schenden, hunne mede-onderteekening hebben verleend;

b. die gelijke mede-onderteekening verleenen aan Koninklijke besluiten of Koninklijke beschikkingen, bewust dat door die besluiten of beschikkingen wetten of algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen worden geschonden;

c. die uitvoering geven of doen geven aan Koninklijke besluiten of Koninklijke beschikkingen, die zij wisten dat niet van eene vereischte mede-onderteekening van een der Hoofden van de Ministeriele Departementen voorzien waren;

d. die, ofschoon behoorlijk ingelicht en gewaarschuwd, beschikkingen nemen of bevelen geven of bestaande beschikkingen en bevelen handhaven, waardoor klaarblijkelijk de bepalingen der Grondwet, van wetten of algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen worden geschonden;

e. die opzettelijk nalaten uitvoering te geven of te doen geven aan de voorschriften der Grondwet, der andere wetten of van algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat en van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen, voor zoover die uitvoering wegens den aard des onderwerps tot hunne Ministeriele Departementen behoort of uitdrukkelijk aan hen is opgedragen;

f. die de uitvoering onder lit. *e.* bedoeld voortdurend verzuimen.

Art. 4. De Hoofden der Ministeriele Departementen staan ter vervolging, hetzij van Onzentwege, hetzij van wege de Tweede Kamer, te regt voor den Hoogen Raad.

Art. 5. Het besluit, waarbij van Onzentwege de vervolging van een der Hoofden van Ministeriele Departementen bevolen wordt, bevat eene naauwkeurige aanduiding der feiten, waarop de beschuldiging van een of meerdere der bij deze wet strafbaar gestelde misdrijven rust, benevens den last op den procureur-generaal bij den Hoogen Raad om de vervolging in te stellen.

Afschrift van dit besluit wordt aan de beide Kamers der Staten-Generaal medegedeeld.

Art. 6. De Tweede Kamer der Staten-Generaal, zoodanige mededeeling ontvangen hebbende, neemt harerzijds geene aanklagt tegen denzelfden persoon wegens dezelfde feiten in overweging.

Art. 7. Geene aanklagt tegen een der Hoofden van de Ministeriele Departementen wordt bij de Kamer in overweging genomen, tenzij door vijf leden schriftelijk en met opgave der feiten ingediend.

Art. 8. De Kamer overweegt in de afdeelingen of de aanklagt een onderwerp van nader onderzoek zal uitmaken.

De voorzitter geeft van het indienen der aanklagt binnen 24 uren kennis aan den betrokken Minister.

Het in overweging nemen der aanklagt kan niet vroeger dan acht dagen na deze kennisgeving aan de orde gesteld worden.

Art. 9. Wanneer tot het in overweging nemen der aanklagt besloten is, wordt zij aan eene commissie van onderzoek gezonden.

Art. 10. Zij, die de aanklagt hebben ingediend, kunnen niet leden dezer commissie zijn; zij kunnen echter door haar tot het geven van nadere inlichtingen worden gehoord.

Art. 11. De commissie van onderzoek is belast met het opsporen en verzamelen van alle bescheiden, inlichtingen en bewijzen, die tot opheldering van de feiten, in de aanklagt vermeld, kunnen leiden.

De bepalingen der wet tot regeling van het regt van onderzoek, (enquête) zijn daarbij van toepassing.

De bloedverwanten en aangehuwden van den betrokken Minister, in de regte linie en tot in den derden graad der zijdlinie, mitsgaders zijne echtgenoot, zelfs na echtscheiding, kunnen niet genoodzaakt worden, verklaringen af te leggen.

Art. 12. In iederen stand van het onderzoek is de commissie verpligt den betrokken Minister, wanneer hij dit wenscht, te hooren.

Hij kan niet genoodzaakt worden voor haar te verschijnen.

Art. 13. Zoodra de commissie van onderzoek de aanklagt genoegzaam toegelicht acht, brengt zij over de daarbij aangevoerde feiten verslag uit.

Dit verslag wordt aan de Afdeelingen verzonden, en over de aanklagt verder geraadpleegd, als over een voorstel van wet.

Art. 14. Bij de beraadslaging over de aanklagt, wordt de betrokken Minister, op zijn verlangen, gehoord, en aan hem in ieder geval het laatst het woord gegeven.

Hij behoudt dit regt, niettegenstaande hij vóór of gedurende het onderzoek mogt zijn afgetreden.

Art. 15. Wanneer eene aanklagt tegen een der Hoofden van de Ministeriele Departementen door de Tweede Kamer niet in overweging is genomen, kan, bij het opkomen van nieuwe bezwaren, de aanklagt hervat, in ieder geval, van Onzentwege de vervolging van den betrokken Minister ter zake derzelfde feiten bevolen worden.

Wanneer echter de aanklagt: na gedaan onderzoek en gehouden beraadslagingen, door de Tweede Kamer verworpen is, kan tegen den betrokken Minister wegens dezelfde feiten, noch van Onzentwege, noch van wege de Kamer, op nieuw eenig onderzoek ingesteld of eene strafvervolging gelast worden.

Art. 16. Iedere aanklagt tegen een der Hoofden van de Ministeriele Departementen wordt geacht verworpen te zijn, wanneer binnen drie maanden, na hare indiening, door de Tweede Kamer geen eindbesluit is genomen.

Wanneer de aanklagt aanleiding geeft tot een onderzoek in de overzeesche bezittingen, kan deze termijn door de Tweede Kamer tot één jaar verlengd worden.

Bij sluiting der zitting van de Staten-Generaal gedurende den loop van het onderzoek, begint, met den dag der opening van de volgende zitting, een nieuwe termijn van drie maanden te loopen.

Bij ontbinding der Tweede Kamer vervalt eene, bij haar aanhangige, aanklagt van regtswege, onverminderd de bevoegdheid tot het doen eener nieuwe aanklagt overeenkomstig art. 7.

Art. 17. De stilzwijgende verwerping eener aanklagte, ten gevolge van het verloopen van den termijn, kan niet ingeroepen worden tegen den van Onzentwege gegeven last, om denzelfden persoon wegens dezelfde feiten te vervolgen.

Art. 18. De Tweede Kamer toest de aangeklaagde feiten aan het regt, de billijkheid, de zedelijkheid en het staatsbelang.

Genoegzame gronden tot vervolging vindende, wijst zij, bij haar besluit, de feiten, waarop de beschuldiging rust, naauwkeurig aan, en belast den procureur-generaal bij den Hoogen Raad met de vervolging, onder toezending, binnen drie dagen, van het besluit met de aanklagt en de verzamelde bescheiden.

Afschrift van dat besluit wordt aan Ons en aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal medegedeeld.

Art. 19. Na de ontvangst der mededeeling, bij het vorig artikel voorgeschreven, wordt van Onzentwege tegen den aangeklaagden Minister wegens dezelfde feiten geene vervolging gelast.

Art. 20. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad is verpligt aan den ontvangen last tot vervolging onmiddellijk gevolg te geven.

Art. 21. De procureur-generaal, dit noodig oordeelende, verzoekt van den Hoogen Raad, met overlegging van den last tot vervolging, de benoeming van eenen raadsheer-commissaris.

Deze gaat, onmiddellijk na zijne benoeming, over tot het onderzoek der zaak, overeenkomstig de algemeene voorschriften van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 22. Bij gegronde vrees voor de vlugt des beklaagden, kan tegen hem, op de vordering van den procureur-generaal, een bevel worden uitgevaardigd:

van gevangenneming, door den Hoogen Raad, wanneer geen onderzoek ingevolge art. 21 wordt gehouden, of

van voorloopige aanhouding, door den raadsheer-commissaris, met dat onderzoek belast.

Art. 23. Het art. 77 van het Wetboek van Strafvordering is op een bevel van voorloopige aanhouding, en, voor zooveel de bevestiging daarvan betreft, op den Hoogen Raad toepasselijk.

Weigert de raadsheer-commissaris het gevorderd bevel te verleenen, zoo beslist, op de vordering van den procureur-generaal, de Hooge Raad.

De beklaagde is van regtswege vrij, wanneer niet, binnen zes dagen na zijne aanhouding, het daartoe strekkend bevel door den Hoogen Raad is bevestigd.

Art. 24. In de gevallen der twee voorgaande artikelen raadpleegt de Hooge Raad met vijf leden in raadkamer.

De artt. 90 *eerste lid*, 94 *eerste lid* en 95 *eerste lid* van genoemd wetboek zijn op de door hem te geven of te bekrachtigen bevelen toepasselijk.

Art. 25. Zoodra de last tot vervolging, bedoeld in art. 20, ontvangen of het onderzoek van den raadsheer-commissaris afgeloopen is, maakt de procureur-generaal eene acte van beschuldiging op overeenkomstig art. 144 *eerste* en *tweede lid* van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 26. Op straffe van nietigheid wordt de acte van beschuldiging beteekend, en afschrift daarvan gelaten aan den beschuldigde.

De beschuldigde wordt door eenen deurwaarder gedagvaard, om ter openbare teregtzitting van den Hoogen Raad te verschijnen, minstens veertien dagen na het exploit.

Het art. 147 van voornoemd wetboek is op de beteekening en dagvaarding toepasselijk.

De voorzitter van den Hoogen Raad voegt den beschuldigde eenen raadsman toe, naar de onderscheidingen van en overeenkomstig art. 148 of 149 van dat wetboek.

Art. 27. Het onderzoek van den Hoogen Raad ter openbare teregtzitting geschiedt overeenkomstig den Vden Titel van het Wetboek van Strafvordering.

De Hooge Raad is daarbij zamengesteld uit tien raadsheeren.

Art. 28. De IXde Titel, 2de Afdeeling, de Xde en XIIIde Titel van hetzelfde Wetboek zijn op het onderzoek van den Hoogen Raad toepasselijk.

Art. 29. De schuldig-verklaarde aan het misdrijf vermeld in art. 3, litt. *a*, *b*, *c* en *d*, wordt gestraft met verbanning voor den tijd van drie tot tien jaren of met gevangenis van drie maanden tot drie jaren.

De schuldig-verklaarde aan de nalatigheid in art. 3, lit. *e* vermeld, wordt gestraft met verbanning van een tot drie jaren, of met gevangenis van een tot zes maanden.

Art. 30. Bij veroordeeling ingevolge het eerste lid van het voorgaande artikel, verklaart de Hooge Raad den veroordeelde tevens vervallen van ambten, waardigheden en titels, en van zijne aanspraak op pensioen.

Art. 31. Bij veroordeeling ingevolge het tweede lid van art. 29, kan de Hooge Raad gelijke vervallen-verklaring uitspreken.

De aanspraak op pensioen kan in dit geval mede aan den veroordeelde worden ontzegd.

Art. 32. De schuldig-verklaarde aan de verzuimen, aangewezen in art. 3, lit. *f*, wordt gestraft met vervallen verklaring van ambten, waardigheden en ttitels.

De aanspraak op pensioen kan in dit geval ook aan den veroordeelden worden ontzegd.

Art. 33. Het regt tot vervolging en strafvordering dezer wet verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren.

De tijd van verjaring vangt aan van het oogenblik, waarop het misdrijf gepleegd is.

De verjaring wordt gestuit door het besluit waarbij eene aanklagt door de Tweede Kamer in overweging genomen of eene vervolging, hetzij van Onzentwege hetzij van wege de Tweede Kamer, gelast is, en begint weder te loopen van de dagteekening dezer besluiten, of, in geval van vervolging door den strafregter, van de laatste geregtelijke akte.

Art. 34. De straffen, bij arrest van den Hoogen Raad opgelegd, verjaren door een tijdsverloop van tien jaren.

De bijkomende straffen van verval-verklaring van ambten, waardigheden en titels, en van ontzegging van aanspraak op pensioen, zijn voor geene verjaring vatbaar.

Art. 35. De bepalingen van het Wetboek van Strafregt aangaande ambts-misdrijven, die bij deze wet niet zijn omschreven, blijven, ook ten aanzien der Hoofden van de Ministeriele Departementen, hare volle toepassing behouden.

Art. 36. De regtsvordering tot vergoeding van schade, door een bij deze wet strafbaar gesteld feit geleden, kan alléén op eene veroordeeling door den Hoogen Raad rusten, en wordt voor den gewonen burgerlijken regter ingesteld.

§ II. *Van de geldelijke verantwoordelijkheid van de Hoofden de Ministeriele Departementen.*

Art. 37. Onverminderd de vervolging tot straf in de gevallen, bij deze wet omschreven, zijn de Hoofden der Ministeriele Departementen tot vergoeding aan de schatkist gehouden en in regten vervolgbaar ter zake van geldsommen, buiten de grenzen der begrooting van hun departement uitgegeven, voor zoover de Staat daarmede niet is bevoordeeld of de uitgave niet was onvermijdelijk, of de wet die gelden niet later als staats-uitgaven heeft toegelaten.

De Minister van Financien is hoofdelijk mede tot vergoeding gehouden, zoo hij, met overtreding van de voorafgaande bepaling, de geldsommen heeft betaalbaar gesteld anders dan ter voldoening aan een regterlijk vonnis.

Door Ons wordt aangewezen de Minister, die, in den zin van dit artikel, aansprakelijk is voor overschrijdingen van de hoofdstukken, betreffende:

1°. Het Huis des Konings;

2°. de Hooge Collegien en het Kabinet des Konings; en

3°. de onvoorziene uitgaven.

Art. 31. Ten aanzien der uitgaven, welke zijn gebleven binnen de grenzen der begrooting van hun departement, worden de Hoofden der Ministeriele Departementen, wegens overtredingen der comptabiliteitswet, tot geene geldelijke vergoeding verpligt ten ware er tegen hen bewijs bestaat van ontrouw of door hunne onwettige handelingen schade aan den Staat is toegebragt.

Art. 39. De regtsvordering tot vergoeding aan de schatkist, krachtens de artt. 37 of 38 verschuldigd wordt ingesteld voor den Hoogen Raad, hetzij van Onzentwege, hetzij van wege de Tweede Kamer, door of ten name van den Minister van Financien.

De vervolging tegen den Minister van Financien geschiedt door of ten name van een der andere Hoofden van de Ministeriele Departementen, daartoe door Ons aan te wijzen.

De arresten op deze regtsvorderingen worden gewezen met zeven raadsheeren, en zijn, onafhankelijk van het bedrag der vordering, aan revisie onderhevig.

Art. 40 Wanneer, van Onzetwege of van wege de Tweede Kamer, bij besluit, het instellen eener regtsvordering op grond der artt. 37 of 38 bevolen is, wordt dit besluit medegedeeld aan de Staten Generaal, of, van wege de Tweede Kamer, aan Ons en aan de Eerste Kamer.

De Tweede Kamer gaat tot zoodanig besluit niet over dan met inachtneming der voorschriften van artt. 7—17 dezer wet.

De artt. 6 en 19 zijn tegen deze mede toepasselijk.

Artt. 41 De arresten, houdende veroordeeling tot vergoeding aan de schatkist, krachtens de artt. 37 en 38 verschuldigd, kunnen door alle middelen regtens, zelfs door lijfsdwang, worden ten uitvoer gelegd.

Art. 42 De Hoofden der Ministeriele Departementen blijven, overeenkomst de artt. 37 en 38, verantwoordelijk tot de laatste dienst is aangezuiverd, waartoe hun beheer betrekking had.

Lasten en bevelen, enz.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.